

M

еја интjервју

**ВЛАДИМИР РАЛЕВ, ПОЧЕСЕН
ГЕНЕРАЛЕН КОНЗУЛ НА РМ
ВО ШВАЈЦАРИЈА**

**МАК
НА С
И СИ
МАК**

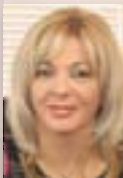
ЕДОНИЈА Е ДРЖАВА ИТЕ НЕЈЗИНИ ГРАЃАНИ ТЕ ТИЕ ЈА ПРАВАТ ЕДОНСКАТА НАЦИЈА

Господинот Владимир Ралев е роден во Гевгелија. По професија е дипломиран археолог, познат бизнисмен, сопственик на плантажи за памук и на предилници. Деловните патишта го однеле на Далечен Исток, во Индија, потоа во Пакистан, Хонгконг, Шангај, а речиси две ипол децении живее во Женева.

Тој е и генерален почесен конзул на Република Македонија во Швајцарија. Исто така, е координатор на Форумот на македонските друштва во Швајцарија.

На многумина им е познат и како човек кој дал повеќе донации и спонзорства.

Ја минал речиси цела Земјина топка, но секогаш со себе ја носи татковината - Македонија.

Разговорот го водеше:
Елизабета АНДОНОВСКА

Господине Ралев, во Вашите интервјуа од пред неколку години, како и во едно за нашиот неделник "Македонско сонце", предвидовте одредени работи, во однос на политичките и на економските случувања за Македонија, кои денес значително се исполнуваат...

РАЛЕВ: Во тоа време, пред сè, зборував за нашето интегрирање во Европската унија и тогаш укажав дека ќе се соочиме со големи тешкотии, еве гледаме дека таа работа не ни оди најдобро. Тоа произлегува од две причини. Според мое длабоко убедување, пред сè, во прашање е нечесната игра на администрацијата на ЕУ. Од друга страна, и ние не ги исполнуваме своите задачи така како што е договорено или во предвидениот рок. Мислам дека досегашните влади на некој начин ги забавуваа работите, бидејќи така им одговараше. Значи, што поматно, толку подобро за нив. Што се однесува до НАТО, од 1991 г. досега се сменија 9 началници на Генералштабот, секој од нив носеше некоја реформа, се создаде мешаница, но сега работите се прочистуваат. Имено, ако 2008 г. го добиеме членството во НАТО, тоа дефинитивно ќе биде политичка одлука на САД, наш главен стожер и промотор, кои практично понатаму ќе ја носат целата тежина. Исто така, посочив и на криминалот од тоа време, очекував некако да се санкционираат тие појави, нашите институции да проработат, но еве дури сега нешто почнува да се движи. На актуелнава Влада ѝ посакувам успех. Институциите мора да функционираат и со важечките закони во државата за да се покаже желбата да се стави ред во Македонија.

Еве еден пример, пред одреден период поднесов барање за добивање имотен лист. Тоа се развлече 7-8 месеци. Револтиран од неефикасноста ја алармирав и јавноста преку медиумите, сметајќи дека ваквиот однос е нечесен кон граѓаните. Но, на големо изненадување, и за секое почитување, имотниот лист сега го добив за 10 минути. Значи, сепак нешто се движи во позитивна смисла. Исто така, забележав дека полицијата го регулира сообраќајниот метеж на улиците, каде претходно владееше тотален хаос. Во однос на ова треба да се преземат мерки како во поголемите метрополи за централното градско јадро да биде изолирано од сообраќај или оние автомобили кои тука ќе минуваат да плаќаат големи давачки и да бидат означени со посебни налепници како што тоа е во Лондон, Сингапур, Хонгконг, Шангај итн.

Еве на пример да кажеме за Љубчо Георгиевски и за неговата авантура со Тупурковски за признавањето на Тајван од наша страна. Не доведе до тоа да се откажат дипломатските односи со една од најголемите земји во светот, со убедување на народот дека од Тајван ќе дојдат милијарди, а зад сè тоа стоеја само лични интереси. Имено, Тајван само ќе ја искористеше Македонија за да се пробие во Европа со неговите трговски активности. Тогаш на Тупурковски му кажав дека веќе 30 години Тајван има свои трговски претставништва во Европа, иако никој не го признава. Тоа нам ни донесе национален срам, по што Кина гласаше против нас, односно против продолжување на мандатот за американските војници кои беа распоредени на границите.

Во Вашите анализи за македонско-албанските конфликти алармирајте за таканаречената "призренска идеја"...

РАЛЕВ: Практично ова прашање во медиумите го третирам од 1992 година, кога во "Пулс" зборував за оваа проблематика. За жал, во секој поглед се остварува познатата "призренска идеја" Албанија да граничи со Бугарија. Од страна на Албанците во Македонија постои една неверојатна агресивност, во однос на, како што велат тие, нивното нарушено демократско право за правилно учество во структурите на власта. Тие се однесуваат како да мислат дека сега Македонија треба да се дели 50:50. Ете зборуваат дека треба и во химната да се внесат елементи од албанскиот етнос, сакаат да го менуваат знамето, грбот. Доколку денес повторно се направи попис на населението во државата, сигурно процентот на Албанците ќе биде помал од 20 отсто. Но, тие се наметнаа и ни се случи 2001 година. Последиците од неа беа охридскиот Рамковен договор и

промената на Уставот, нешто што го чувствуваме и денес. Сега тие бараат и многу повеќе од она што е зацртано во тој Договор. Во однос на употребата на јазиците, во Рамковниот договор е наведено дека собраниските комисии како и седниците на Собранието не можат да се водат на албански јазик, а тие упорно се обидуваат тоа да го прават. Според мене, проблемот за ова настанана во преамбулата на Уставот. Веќе 45 години живеам надвор од Македонија, главно, во развиените земји, така што дефинитивно сум човек кој верува во граѓанско општество, во мултиетничко и мултиконфесионално општество, така што сметам дека во нашиот Устав треба да се наведе дека Македонија е држава на сите нејзини граѓани и сите тие ја прават македонската нација. Официјален јазик треба да биде македонскиот, со кирилично писмо, при што ќе бидат застапени правата на малцинствата или на етничките групации, значи тие да имаат културна автономија. Ако се спореди положбата на Македонците во околните земји, каде тие се во многу нешта обесправени, се забележува дека кај нас, пак, ги имаат сите права. Тоа е случај со Турците и Македонците во Грција, Турците и Македонците во Бугарија, да не зборувам за Македонците и Власите во Албанија, Македонците во Србија. Значи, нашата држава им ги дала сите можности. А, сега се бара и повеќе од тоа. Тие на секој начин го користат т.н. Бадентерово правило, па како малцинството да треба да владее над мнозинството. На пример, за Куршумли ан, кој е турска градба, Турците бараат во него да ги одржуваат своите културни манифестации. Сега Албанците сакаат да го земат затоа што наводно тие биле тука пред Турците. А од фактите сите знаеме дека Турците ги донеле Гегите во XVII век. Целиот крај каде што биле донесени Гегите се вика Матија. Сите топоними укажуваат на тоа дека населението било чисто словенско, односно Мијаци. Значи, дека таму каде што тие влегле со терор се албанизирано словенското население. Тој терор и денес сè уште го има и се врши притисок. За време на Втората светска војна голем дел од Западна Македонија беше окупирана од Италија, а практично Италијаните беа само администратори, додека Албанците имаа одврзани раце и никој не ги санкционираше злосторствата кои ги направија качаците, односно Гегите. Уште

долги години ние ќе имаме проблеми со дел од Албанците, чија цел е преземање територии. Целата работа сега е околу Косово. Доколку меѓународната заедница дозволи комплетно осамостојување на Косово, тогаш е можно и Западна Македонија, каде мнозинско население се Албанци, да побара некој вид автономија или република, при што ќе се заокружи вечната идеја од Призрен т.н. зелена трансверзала, која ќе почне од Албанија, па преку западниот дел на Македонија, Косово, Санџак, Босна и Херцеговина така што среде Балкан ќе има радикална муслиманска држава.

Вие сте и лобист за Македонија и за македонското прашање. Имате забелешки кои им ги упатувате на лидерите кои ја претставуваат нашата држава...

РАЛЕВ: Во 1994 година, во Женева се одржа тркалезна маса, спонзорирана од Обединетите нации, на која присуствуваа претставници од поранешните југословенски републики. Јас бев претставник на Македонија. Во тоа време сè уште беа свежи раните, омразата сè уште тлееше меѓу Србите и Хрватите. Косовските претставници беа многу жестоки во дискусиите. На присутните им предложив: Доколку сакаме да се избегне крвопролевање во Босна и Херцеговина би требало Европската заедница да не прими за свои членки. Станува збор за 20 милиони луѓе. Така би се избегнале сите проблеми кои тогаш постоеја со Албанците и со радикалниот исламски тероризам. Овој прием во ЕЗ би бил политичка одлука, затоа што тоа веќе го имаа направено со некои држави. Се сеќавам, професорот Сечански, познат политиколог, член на српската делегација, кажа дека ние не ги исполнуваме условите, на што му реплицирав дека и Португалија, и Шпанија, и Грција не ги исполнувале условите, па сепак се примени. Сега тоа се случи со Романија, Бугарија. Доколку тогаш нè примеа во ЕЗ ќе ги избегнеме катастрофите, чии последици ги чувствуваме и

отсто. Значи, за повеќе од 50 отсто од капиталот кој се вртеше во земјата, немаше никаква евиденција, односно државата немаше корист од тоа. Се сеќавам дека секаде се продаваа цигари на црно, но почна да се става некој ред. Сива економија постои секаде, дури и во Швајцарија ја има со 5 отсто, но 60 отсто, како што прочитив неодамна во еден наш медиум, е катастрофа. Акцијата на Владата на Груевски да се најдат инвеститори од цел свет кои ќе вложуваат во Македонија, воведувањето едношалтерски систем, се за поздравување, но треба да ни биде јасно дека сè тоа нема да се случи денес. За тоа ќе треба време, бидејќи никој не инвестира само поради добри зборови. Треба да имаме добра почва за инвестиции. Почнаа да се апсат криминалци, но сепак тоа повеќето се луѓе од опашката, кои зеле 300-400 евра.

Сметате ли дека со законските мерки и преку овие апсења всушност ќе бидат фатени и организаторите на овој криминал?

РАЛЕВ: Можеби станува збор за популистичка мерка, како што се вели уште од римско време: "Дај му на народот игри и леб и тогаш сè ќе биде во ред". Сега тоа е добро. Мора на народот да му се врати некако достоинство, тој да види дека нешто се случува. Актуелнава Влада ги расчистува работите

Тоа што лично му го забележувам на премиерот Груевски и што никако не можам да го разберам е како дозволи Доста Димовска, позната Македонка со бугарски чувства, да биде назначена за директор на нашиот Културен центар во Софија. Не можам да разберам како таа ќе ја презентира македонската култура и ќе лобира за Македонија. Исто така, веќе во медиумите посочив на неснаоѓањето на нашиот министер за надворешни работи Милошоски во Софија, односно дали се покажува дека се откажуваме од Македонците во Бугарија. Гледаме како Бугарите ги газат, им прават секакви интриги, ги прогонуваат. За жал, и Европскиот совет не реагира на бугарското противење за формирање политичка партија на Македонците.

денес. Сè ова се случи затоа што некому му требаше овде да падне крв и да се создаде омраза, станавме заморче за експериментирање на кое секакви медиокритети му продаваат памет.

Како докажан економист и бизнисмен кој многу постигнал, сигурно ја опсервирате Македонија и на економски план. Како ја оценувате сегашната економска состојба и какви чекори треба да се преземат за стабилизирање на Република Македонија?

РАЛЕВ: Одамна кажав дека прво треба да се денационализира тоа што е национализирано, а тоа што ќе остане да се приватизира. Во тоа време не го прифатија овој предлог и затоа секоја втора приватизација сè уште се влече по судовите. Претходните влади, од познати причини, направија хаос во приватизацијата. Тоа беше карактеристична малверзација и криминал. Нешто се направи кога министер за финансии беше Никола Груевски, тој ја поттурна работата околу денационализацијата. Многумина тогаш добија некаква сатисфакција – им се врати имотот или ако тој веќе физички не постоеше, добиваа пари. Така и мојата поширока фамилија доби некоја компензација. Исто така, Груевски почна со воведување фискална политика, кога сивата економија достигнуваше и повеќе од 50

кои се случувале за време на претходните владејачки гарнитурни. Во оваа земја нам ни се случи премиер отворено да каже: "Крадев, но и вам ви давав". И истиот тој премиер денес слободно се шета, повремено влегува во Собранието за да може да си ја земе платата, и никојму ништо. Сè додека оваа Влада сериозно не се зафати со расчистување на најголемата корупција, тоа значи рибата се чисти од главата, лек за оваа земја ќе нема. Странските инвеститори треба да се убедат дека во Македонија функционираат институциите.

Не сметате ли дека секоја нова Влада губи драгоценото време во расчистувањето на она што го правела претходната при што се добива впечаток дека таа нема ниту време ниту можност да направи нешто ново, радикално за да се подобри состојбата...

РАЛЕВ: На почеток секоја влада прави одредени зафати и почнува нови работи. Но, тоа е краткотрајно. Досега сите влади не можеа да издржат. Минатата Влада ги апсеше Бајрам и

Шуклева. Иако и двајцата заслужуваат да бидат санкционирани, сепак тоа е ситна работа во однос на оние кои требаше навистина да одговараат пред законот. Се работеше за еден вид реваншизам. Во време на претходната Влада се случи очигледен криминал во Скопски пазар, исто така, земјиштето за Рамстор. Чисто предавство беше спојувањето на општините со новата територијална организација за да се обезбедат 20 отсто за Албанците. Еве сега гледаме дека тоа спојување не функционира. Се бара можност градските општини да бидат поделени, што е сосема правилно. Тоа е завршена работа, а двојазичноста ќе ни остане. Тоа беше експериментирање на штета на македонскиот народ. Се случи во Скопје, во Струга и речиси секаде во Западна Македонија. Не можам да разберам како СДСМ дозволи вакво нешто, според мене тоа е предавство.

шите членови. Иако живеаме надвор од Македонија, ние ја следиме ситуацијата во државата, односно веќе пет години тој не е популарен меѓу нас и затоа не беше поканет. Секој од нив на некој начин остави некакви импресии, организиравме промоција на книгата на Глигоров; потоа Трајковски како длабоко религиозен човек, со одредени етички и морални норми, голем патриот, од кого се откажаа и оние кои го предложуваа за претседател. СДСМ го нарекуваше граѓанинот Борис. Имено, Трајковски повеќе беше почитуван надвор отколку во самата држава. Се сеќавам имав можност два дена да се возам со него во автомобил при што разговаравме и ми се жалеше на т.н. политички спреги во земјата. Морам да кажам дека од сите наши гости најимпресивен беше Никола Груевски, кој иако тогаш во опозиција сепак се држеше достоинствено, ништо не кажа против СДСМ, туку настојуваше професионално

Мора на народот да му се врати некакво достоинство, тој да види дека нешто се случува. Актуелна Влада ги расчистува работите кои се случувале за време на претходните владејачки гарнитуре.

Веќе 45 години живеам надвор од Македонија, главно, во развиените земји, така што дефинитивно сум човек кој верува во граѓанско општество, во мултиетничко и мултиконфесионално општество, така што сметам дека во нашиот Устав треба да се наведе дека Македонија е држава на сите нејзини граѓани и сите тие ја прават македонската нација.

 Одржувате пријателски релации со нашите политичари кои биле и гости на Форумот на македонските друштва во Швајцарија. Кој од нив Ви оставил најсилен впечаток и според Вас, кој водел најправилна политика во однос на Македонија?

РАЛЕВ: Последните пет години ние од Форумот во Швајцарија го поканувавме политичкиот врв на завршните манифестации. Прв пат дојде господинот Глигоров, потоа покојниот Трајковски, па иако во опозиција Никола Груевски. Од него, како експерт за финансии, побаравме да ни објасни како човек кој заработил 50, 60 или 100 илјади франци ќе може нешто да направи со тие пари во Македонија. Потоа дојде Владо Бучковски. Иако ги знаевме девијациите од нивната тогашна политика, се обидувавме како добри домаќини да не ги доведеме во ситуација да црвенеат пред нас, се однесувавме дипломатски, но сепак им укажавме дека е најважно да профункционираат институциите. Во Форумот имаше предлог да дојде и Бранко Црвенковски, но тој не ги доби гласовите на на-

да си ја заврши работата. Тој ни објасни многу работи, стручен и амбициозен човек кој си ја познава својата работа и не попушта во тоа што е убеден.

Сметам дека се популистички снимањата затвореници со лисици итн. Тоа што лично му го забележувам на премиерот Груевски и што никако не можам да го разберам е како дозволи Доста Димовска, позната Македонка со бугарски чувства, да биде назначена за директор на нашиот Културен центар во Софија. Не можам да разберам како таа ќе ја презентира македонската култура и ќе лобира за Македонија. Исто така, веќе во медиумите посочив на неснаоѓањето на нашиот министер за надворешни работи Милошоски во Софија, односно дали се покажува дека се откажуваме од Македонците во Бугарија. Гледаме како Бугарите ги газат, им прават секакви интриги, ги прогонуваат. За жал, и Европскиот совет не реагира на бугарското противење за формирање политичка партија на Македонците. Ние ништо не преземаме за да се спречи делењето бугарски пасоши на наши граѓани, кои тие на секој начин настојуваат да бидат во што поголем број. Разбирам дека со тие пасоши македонските граѓани ќе можат да излезат надвор од границите на државата, но факт е дека тие мора да се потпишат дека се чувствуваат како Бугари. Сè ова има политичка заднина. Тие сега им даваат пасоши и на Албанците кои се женат со муслиманки од Помаците во Бугарија и на тој начин стануваат бугарски граѓани со пасош на Бугарија.

Вие сте почесен македонски конзул во Швајцарија, донатор, хуманист и лобист за Македонија. Познат сте по релациите со Македонците во дијаспората. Со свои донации им помагате на Македонците во Пиринска, во Егејска Македонија, а често токму поради ова имате проблем за влез во Грција. Какви Ви се донаторските планови за 2007 година, а што направивте во 2006 година?

РАЛЕВ: Веќе 26 години сум во Женева. Кога во 1980 година дојдов таму, Албанците секоја седмица организираа демонстрации за "Косово република".

Тоа албанско лоби успеа добро да излобира кај швајцарските власти и да се здобие со привилегирана положба, затоа што упорно презентираше дека Србите им прават вака, Македонците онака, дека ги тепаат, ги колат итн., а Швајцарците како Швајцарци... Се сеќавам кога во 1985/86 година се враќав авионски во Женева, кога имаше безвизен режим, се случуваше на сите Албанци кои беа во авионот да им дозволат влез во Швајцарија, додека Македонците ги враќаа назад. Ете колку лобирањето беше јако, тоа навлегло во свеста на Швајцарците дека станува збор за граѓани кои ние ги измачуваме. Ние се обидовме да дадеме одредени изјави во весници за да објасниме дека тоа не е точно, дека тие ги имаат сите права во државата, застапени се во државната управа, но не ни дозволија да кажеме. Напротив кога некој од македонските Албанци таму ќе направи некоја белја, или да се објави во весниците некој криминал, секогаш велат дека тоа е македонски граѓанин. Се расправав но во правобранителството ми велеа дека тој има македонски пасош, за нив е македонски граѓанин, а дали тој е Албанец, Турчин не ги интересира, што е и точно. Дури Швајцарците се свестија сега во Швајцарија има 240.000 Албанци од Албанија, од Косово, од Македонија, од Грција, од кои 40.000 веќе имаат швајцарски пасош, а јас тврдам дека уште 50.000 Албанци таму работат на црно.

Како почесен генерален конзул често имам проблеми со нив, ме викаат по затворите, водиме непријатни разговори, ме псујат. Морам да признаам дека и меѓу нив има добри луѓе, образовани, воспитани, чесни, кои на некој начин брзо се ин-

тегрираат во општеството, а тоа особено се католиците. Такви има и меѓу муслиманите од Македонија, особено морам да ги посочам тие од Дебар, кои се чаршиски луѓе. Еден Албанец скопјанец држи угледен ресторан во Женева. Кај него ги однесов Груевски, Ганка и Горчев кога беа во опозиција, таму вечераше и Трајковски. Еве и нашите да видат дека со нив многу добро комуницираме и се согласуваме.

Во однос на донациите за 2007 година, би напоменал дека дадов одредени средства за довршување на црквата "Света Петка" во Галичник, но потребни се уште, потоа на Културно-уметничкото друштво "Орце Николов", го спонзорирав објавувањето на книгата "Крваво досие" од Петар Поповски, автор на кој ќе му го овозможам и објавувањето на книгата "Црковната дипломатија во Македонија". Многу пари отидоа во Пакистан и во Уганда, практично во земјите каде што ми беа овозможени услови да го создадам капиталот. Секоја година испраќав пари за социјалните установи, годинава малку повеќе, бидејќи чувствувам долг кон тие земји. Меѓу другото, Уганда има сериозен проблем и со сидата, трагично е да се гледа колку деца таму се раѓаат со оваа болест. Тоа е национална трагедија. Така, голем дел од годинашната сума ја наменив за Уганда.

Се сеќавам кога во 1985/86 година се враќав авионски во Женева, кога имаше безвизен режим, се случуваше на сите Албанци кои беа во авионот да им дозволат влез во Швајцарија, додека Македонците ги враќаа назад. Ете колку лобирањето беше јако, тоа навлегло во свеста на Швајцарците дека станува збор за граѓани кои ние ги измачуваме. Ние се обидовме да дадеме одредени изјави во весници за да објасниме дека тоа не е точно, дека тие ги имаат сите права во државата, застапени се во државната управа, но не ни дозволија да кажеме.

Господине Ралев, Вие целосно го спонзориравте двотомното издание на "Крваво досие" од Петар Поповски, на чија промоција, за жал, не присуствувавте. Сигурно сте и запознати со инцидентот кој го направи академик проф. Никола Чинго...

РАЛЕВ: Слушнав за тој инцидент кој различно се презентира. Не сум разговарал со Чинго и не би сакал затоа што работата ми е многу јасна. Тоа е обично позерство. Човекот сакал да се истакне затоа што на некој начин бил изолиран, а всушност сам се изолирал од промоцијата, де сакам - де не сакам, де сум прочитал - де не сум прочитал, во момент кога книгата се печати. Не можеш да седиш на две столици и потоа да се јавуваш и да кажуваш небулози. Од друга страна присутните на промоцијата го "прочитале" и го осудиле. Тоа е доказ дека провокацијата на д-р Чинго не му успеа. Слушнав дека промоцијата била на високо ниво, во услови какви што заслужува една таква книга, во присуство на познати луѓе, историчари, општествени работници, студенти, а меѓу нив имало и Албанци. Видете, јас финансиски го поддржувам д-р Петар Поповски само затоа што пишува врз основа на докази. Последните 30 години тој работи на овие книги и ги обиколил сите архиви во Софија, во Истанбул, во Анкара, во Рим, во Белград, во Германија. Не сме ние виновни што Турците со писмени документи тоа го кажуваат, а не ние. Македонците многу добро знаат за качаките злосторства уште од пред 150-200 години, со поколенија се зборува за нив. Особено биле жестоки нивните репресии за време на Втората светска војна, и тоа мора да се каже.